

Pergo

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felőlős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — 32 — K
Félévre — 16 — K
Negyedévre — 8 — K
Egy hónapra — 2 — K
Egyes szám ára 10 — K

Hirdetéseket:
A kiadóhivatal veszi fel.
Azonkívül az összes hirdetésért
::: detési iródnak
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 óráig

Kiadóhivatal:
Weitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecskerek,
Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 125 szám.

Szombat, június 2.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentéssel —

A magyar szocialisták szereplése Stockholmban.

A békemozgalom. — A magyar és osztrák szocialisták szereplése Stockholmban. — A francia kormány nem engedi a szocialistákat Stockholmba. — A buvárhajóharc. — Ujabb 21 ezer tonna elsüllyesztése. — Uj francia—angol offenzíva.

A békemozgalom. — A magyar és osztrák szocialisták szereplése Stockholmban.

Budapest, június 2. Bécsből sürgönyzik:

A magyar és osztrák szocialisták stockholmi utazása alkalmából némely körökben ama hamis felfogás keletkezett mintha a magyar és osztrák szocialisták svédországi útjukat a külügyi kormány megbízásából tették volna. Ezen hamis híresztelések annak sejtetéséig fokozódtak, hogy külügyi kormányunk mintegy paktumot kötött a szocialistákkal és a béke érdekében való fáradozásukért valamelyes ígéreteket tett volna nekik. Ezen híresztelések alaptalansága nyilvánvaló. A magyar és osztrák szocialisták a német birodalmi szocialistáknak Svédországba való első utazása után ama kívánságuknak adtak kifejezést, hogy a német kollégák törekvéseit támogatják és a külügyminiszteriumhoz fordultak, hogy a szükséges utleveleket láttamozását elerjék. A külügyminiszterium az illető uraknak lehetővé tette a határ átépését és külügyi hivatalunk ingerenciája kizárólag erre szorítkozott. Az osztrák és magyar szocialisták Stockholmban sem külügyi kormányunk nevében sem nem annak óhajára tárgyalnak, hanem önszántukból és saját felelősségükre

A Magyar Távirati Irodát a kormányhoz közelálló körökből arról értesítik, hogy a magyar szocialistáknak stockholmi szerepléséről érkező legújabb hírek kormánykörökben elszomorító hatást keltenek. Minden illetékes tényező rokonszenvvel fogadta a szocialisták nemzetközi érintkezésének gondolatát s szívesen látta, hogy a stockholmi értekezleten a magyar szocialisták vezetői megjelentek. A kérdés ezen megítélésében nem ingatták meg ezen köröket amaz egyes kisiklások, amelyek a békeföltételekkel kapcsolatos részletkérdésekben előfordultak.

Ezen kisiklások a Stockholmból érkező legutóbbi hírek szerint, olyan térre is átsapnak, amelyek kell, hogy gondolkozóba ejtsenek minden hazáját szerető magyar embert. Értjük ezalatt úgy ama meggondolatlanságot, amivel német szövetségesünkre és Ausztriára fontos kérdéseknek az illetők részéről merőben el-

fogadhatatlan megoldása mellett foglalnak állást, mint különösen ama hihetetlennek látszó álláspontot, amelyet a nemzetiségi kérdésben és Szerbia kárpótlását illetőleg elfoglaltak.

A kérdések első csoportjára vonatkozólag nem volna szabad elfelejteniük, hogy a kölcsönös hűség legerősebb szálai fűznek össze bennünket a német birodalommal és a pragmatika sanctióval által tartósan hozzánk kapcsolt Ausztriával és hogy a békének tesznek rossz szolgálatot, ha beválthatatlan reményeket keltenek az entente népeiben.

Ami pedig a magyarországi nemzetiségek ügyét és Szerbiát illeti, érthetően, hogy akadtak magyar ember, aki megerősíti az elnyomott nemzetiségekről legkonokabb ellenségeink által terjesztett rágalmakat és aki amaz államnak akarja újbóli megerősödéséhez szükséges anyagi eszközöket biztosítani, amelyek a rágalmazás és lázítás minden eszközével, még az orgyilkosságtól sem riadva vissza, éveken át tört hazánk élete ellen és tette ezzel elkerülhetlenné a háborút.

Budapest, június 2. Genfből sürgönyzik:

A francia kormány egyelőre ugylátzik nem hajlandó azzal az indítvánnyal foglalkozni, hogy büntető eljárást kell indítani az ellenséges politikusokkal való minden békülési kísérlet ellen.

Budapest, június 2. Londonból sürgönyzik:

Az angol kormány elhatározta, hogy a munkáspárt és a szocialista pártok kiküldendő tagjainak kiállítja a Stockholmba szóló utleveleket.

A francia kormány nem engedi a szocialistákat Stockholmba.

Budapest, június 2. Párisból sürgönyzik: A Havas ügynökség jelenti:

A kamara mai ülésén interpellációt tárgyaltak a szocialisták részéről stockholmi útjukra kért utleveleik dolgában. A terem s a karzatok zsúfolva voltak s Ribot miniszterelnök nagy beszédet mondott:

Ribot megemlékezett a tervezett stockholmi nemzetközi konferenciáról, amelynek eszméje nem Franciaországban született, de amely megzavarta a közvé-

leményt s szakadást idézett elő a szocialista pártban. A holnap békéje nem lehet egyetlen pártnak a műve. Ha a szocialisták ma összeülnek, holnap ugyanezt jogosan tehetik a katolikus pártok. Kérdi, tárgyalhatnak-e az ellenséggel, akiknek egyetlen szavuk nem volt a gonosztettek megbélyegzésére. Ezen órá még parancsolóan követeli erőink összegyűjtését. A békét csak a győzelem hozhatja meg. A kormány nem vállalhatja a felelősséget azért, hogy megengedi a stockholmi utazást, noha nem kételkedem szocialista kollégáink hazafiasságában.

A miniszterelnök e kijelentésére a képviselők elhagyták helyeiket s a szélsőbaloldaliak kivételével lelkesen ünnepelték a miniszterelnököt, aki azután így folytatta:

— Szentpétervárra utleveleket csak akkor adunk ki, ha a stockholmi összejövetelről már nem beszélnek. A kormány adna ugyan utlevelet, ha a franciák Stockholmban keresztül való utazásuk alkalmával nem kerülnének abba a veszedelembé, hogy akaratuk ellenére találkoznának kellemetlen ügynökökkel. Nem engedjük meg, hogy a közvéleményt korai békehírekkel megzavarják. Ezen hadjáratot arcátlan vakmerőséggel kezdték meg és nem mondták-e, hogy köztársaságunk elnökének kezdeményezésére támadó szövetséget kötöttünk. Ez alávalóság. Az orosz kormány a francia kormányval egyetértésben legközelebb nyilvánosságra hozza az összes okmányokat.

A beszédet hosszantartó tetszéssel fogadták. A kamara azután titkos ülést tartott.

Uj angol-francia offenzíva?

Budapest, június 2. Luganóból sürgönyzik:

A Corriere della Sera arról ad hírt, hogy új angol-francia offenzíva áll küszöbön. A harcok valószínűleg Toul és Verdun környékén fognak lefolyni, amivel az olasz hadsereg offenzíváját akarják segíteni.

Budapest, jun. 2. Rotterdamból sürgönyzik: A Courant jelenti:

Jól értesült német körök szerint nagy általános entente offenzíva van küszöbön. Angolország ennek nemcsak Francia-, hanem Oroszországot is megnyerte. A szárazföldi offenzívát nagy tengeri események fogják kísérni. A nagy sietség oka az, hogy Angliának hajótervesztése folytán nem sokáig áll rendelkezésére olyan hajóter, amely az offenzívára szüksége. Gyors döntéssel akar tehát a növekvő élelmiszerhiánynak elébe vágni, egyúttal a szentpétervári hangulatot akarja kibaszni, ahol egyre nehezebb lesz a harci kedvet életben tartani. De ugyanez áll az entente többi államára nézve is.

„Legujabb“ hireink folytatása a negyedik oldalon van.

Magyarország közgazdasági békekilátásai.

— jun. 2.

Jelentős politikai és ipari tényezőkkel való beszélgetések alapján a magyar gazdasági élet lehető és valószínű fejlődését — a háboru utáni időkben — a következőképp rajzolhatjuk meg:

A mezőgazdaság nagy előnyökhöz jutott a háboruban. A paraszt meggazdagodott és sok adósságát visszafizette. A talaj ugyan trágyázás dolgában valamelyest elhanyagoltatott, de ezt hamarosan pótolni lehet. A sertésállomány csökkent, viszont a marhaállomány számbeli leg nem, vagy legalább is csak lényegtelenül. Kivéve természetesen azokat a vidékeket, amelyek ellenséges invázió sújtott. A takarmányhiány okozta minőségbeli leromlást a béke napjaiban könnyű lesz kiegyenlíteni. A háboru fényesen bebizonyította a mezőgazdasági államok helyzetének kiváltságos voltát és ez a helyzet a háboru utóhatásai alatt sem fog változni. Az új háborus iparágak egy része is csak emelni fogja a mezőgazdaság kiviteli képességét.

Kétségtelenül minden erővel a hektárhozadékok fokozásán és legalább az osztrák színvonalra való emelésén fognak dolgozni, ami a trágyázás fokozásával és mezőgazdasági apparátus javításával könnyen lehetséges lesz. Ehhez tökéletesen szükséges a magyar mezőgazdaság tökéletes, bármennyire emelkedett is, nem lesz elég, kívánatos tehát a német tökéletesítése is, amely a magyar mezőgazdaság jelentőségét a német piac ellátására nézve fölismeri. Általában elismerik a magyaranyu földtulajdon-reform szükségességét is. Ez esetben a parasztnak és a mezőgazdasági munkásoknak meg kell adni a földszerezés lehetőségét, ha meg akarjuk tartani őket az országnak és a kivándorlást csökkenteni akarjuk. Az utóbbi tiz esztendőben Magyarország a kivándorlás révén per saldo — a visszavándorlók leszámitásával — egy millió embert veszített. A föld-reform eszméje azonban, ugy látszik, még nem öltött alakot. Elszigetelt vélemények hangzanak ugyan arról, hogyha vagyoni adóra kerül a sor, a nagybirtoknak természetben kellene befizetni ezt az adót. Ilyenformán az állam sok földhöz jutna, amelyet rendszeres belső telepítésre használhatna föl. A mezőgazdasági termelés fokozásának természetesen egyik előfeltétele a normális kiviteli lehetőségek szaporodása. A monarchia termelése az utóbbi években — a legfontosabb gabonafélékről van szó — ritkán emelkedett túl a saját szükségletén, kedvezőtlen termések idején egyenesen behozatalra szorultunk. A mezőgazdaságnak tehát nem volt érdeke, hogy a csekély export kedvéért fokozza a termelést. A kiviteli mennyiség az egész termés átlagos árát lenyomta volna, míg az egész termés belföldi felhasználása mellett lehetővé vált a védővám teljes kihasználása. Csak kedvező feltételű, nagy kiviteli lehetőségek adnak ösztökélést többtermelésre. Ez akkor volna meg, ha Németország kedvező különbszeti vámkokat engedne a monarchia gabonájának és szabad-listára helyezne sok olyan mezőgazdasági terméket, amely ma csekély vám alatt van. Sokat várnak a gabonanemesítési forgalom újra bevezetésétől is.

A magyar ipar is konszolidálódott a háboru alatt. A magyar ipar kvóta szerinti részvételére a hadseregszállításokban most, mikor ugyszólván az egész ipar hadiipar, nagy hatással járt. Sok esetben üzemkiterjesztések is lehetővé váltak, a magyarországi fonógyárak száma a háboru dacára megszorodott. A megbízások kvóta szerinti elosztása a többi iparnak is hasznára vált. Különösen jó keresethez jutott a fém-, gép-, szerszám- és a kaucsuk-ipar, továbbá a malomipar. A gépipar trösztösítése, amely már a békében megkezdődött, előbbre haladt. A cementipar is, amely pedig a háboru első korszakában nagyon csökkent, az elmúlt évben a katonai szükségletek miatt kitűnő konjunkturához jutott és üzemeket bővített.

A magyar ipar tehát pénzügyileg konszolidáltan és kivitelképesebben kerül ki a háboruból, mint valaha, különösen a Balkán felé. De vajjon tud-e majd tényleg exportálni? Ez persze egyrészt a nemzetközi viszonyok alakulásától

függ. Magyarországra nézve kedvező dolog, hogy a kiviteli iparok igen nagy része — például a faipar, a malomipar, a vasipar, a cukor- és vegyipar — olyan nyersanyagokon nyugszik, amelyeket maga az ország állít elő, idegen nyersanyag Magyarországnak csak anynyi kell, amennyit saját hajói — nem számítva a külföldi kikötőkben levő és javarészt elkobzott hajókat — négy utazással hazahozhatnak. A versenyben legföllebb az óriási emelkedett munkabérek lehetnek kedvezőtlenek, továbbá a szénhiány, amelyet az erdélyi szénbányák átmeneti, de ma még helyre nem hozható elpusztítása csak fokozott. A kivitelre még semmi sincs előkészítve. Nem is lehet, mert ma minden nyersanyagot és minden munkaerőt a hadi és a belföldi ipar használ föl. Legföllebb fényűzési cikkekből vannak nagyobb készletek: keramikai és üvegipari cikkek, bizonyos mennyiségű fölösleges cserzőanyag állnak kivitelre készen. A békekötés után nyomban, vagy még a tárgyalások alatt mindenestre be kell vezetni a balkáni exportot.

Hogy áll azonban a más államokba való kivitel kérdése? Milyen megegyezések várhatók a nemzetközi kereskedelmi viszonylatokban? A feleletet csak a békeszerződés adhatja meg, amely bizonyára a gazdasági békét is helyre fogja állítani. A háboru után olyan áruéhség lesz, hogy az autonóm vámtételek mellett is lehet majd kivitel létesíteni. A békekötésnél mindenesetre megbeszélnek Greater Britain és Mitteleurópa kérdését is. Magyarországon a Németországgal való vámuniót lehetetlennek tartják, de 20 éves szerződést várnak különböző vámkal és a szabad-lista alapos bővítésével és hivei annak is, hogy tarifális, közlekedéspolitikai, jogi és egyéb tekintetben közelebbi viszony létesüljön Németországgal.

A kiviteli kérdéseknél is nehezebben fogunk alakulni a behozatali kérdések. Különösen a nyerstermények dolgában, amelyeket Magyarországnak és még inkább Ausztriának külföldről kell beszereznie. Itt számításba kell venni a valutanehezességeket. A valuta helyreállítása érdekében hosszabb ideig szükséges lesz a külföldi árukkal szemben a takarékoság és a belföldi termelés fokozása.

Ami a távolabbi jövő kilátásait illeti, Magyarországon a háboru lényegesen megerősítette a saját ipari fejlesztésre irányuló tendenciát. Nem akarunk többé olyan függő viszonyban lenni a külfölddel. Az erdélyi földgáz kihasználásának elevebb tempóban kell történnie. A számos vizierő kihasználása, a nagyobb kalóriájú szénmedencék kiaknázása a szén és benzín behozatalát lényegesen csökkenthetné. Állami villamosági egyedúraságra is gondolnak. A fát lehetőleg nem nyersen, hanem feldolgozott állapotban, például mint papírananyagot lehetne kivinni. Csatornák létesítése az északnémet folyamok és a Duna közt nagy hasznára lenne Magyarországnak, a magyar viziutak összekapcsolása ezt a hasznot csak növelné. Szóval, ha az átmeneti idő nehezégeivel számolunk is, a legnagyobb bizalommal nézhetünk a jövő elé.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések június 1-éről.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

A vezérkar főnöke jelenti:

Keleti és délkeleti harctér:

Változatlan.

Olasz harctér:

Vodicenál tegnap reggel ismét az olaszoknak heves támadásait vertük vissza. Egyéb-ként csak tüzéségi harc volt az Isonzó mentén és helyenként Karinthiában és a Tiroli arcvonalon is.

A német nagyhíradiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: A tenger menti homokparton az Ypernhajlásban

és főleg a Wytshäte-szakaszon tegnap este a tüzéségi harc nagy hevességre fokozódott. Az ellenség összpontosított tüzhatással több helyen erős felderítő előretöréseket készített elő, melyeket közelharcban mindent visszavertünk. A Labassei-csatorna mellett is egészen a Scarpe déli partjáig a tüztevékenység ismét nagy erőre emelkedett. Itt az angolok felderítés céljából Kuluch Cherisy és Fontaine mellett előretörték. Visszavertük őket. A német trónörökös hadserege: Az Aisne-arcvonalon és a Champagneban a harci helyzet változatlan. Tegnap reggel a Nauroytól délkeletre a Mont Hauthon egyik vállalkozásunk alkalmával hatvan francia maradt kezünkön. Albrecht württembergi herceg hadserege: Semmi különös.

Keleti harctér:

Smorgon, Baranovici és Brody mellett, továbbá a zlocow-tarnopoli vasut mentén a tüztevékenység felülmúlta a röviddel ezelőtti szokásos mértéket.

Macedon arcvonala:

Bolgár előőrsek tüzelésükkel meghusítottak ellenséges előretöréseket. A Vardar jobbpartján és a Doiran-tó felől délnyugatra ellenségeink tegnap repülőink légi támadása következtében 4 repülőgépet és 3 kötött léggömböt vesztettek. — Ludendorff.

— **A kultúregyesület közgyűlése.** A Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület június 3-ikán, holnap vasárnap délelőtt 11 órakor tartja a vármegyei háza nagytermében harmadik évi rendes közgyűlését, amelyre az egyesület tagjait ezuton is meghívja az elnökség.

A közgyűlést megelőzően az igazgatóság tart ülést.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen kisebb folyóügyeket, ipari és árvaügyeket tárgyalta és intézett el.

— **A Vöröskereszt közgyűlése.** A torontáli Vöröskereszt-egylet június 3-ikán, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a vármegyei háza rendes évi közgyűlését.

— **Rónai Paula előadása.** Mint már említettük, Rónai Paula, a budapesti szociális Missió-Társulat kiküldötte Nagybecskerekre jön s itt aktuális társadalmi kérdésekről előadást tart. Az előadás holnap, június 3-ikán, vasárnap délután 5 órakor lesz a Kaszinó-társulat nagytermében s az érdekes tanulságos előadást előre is ajánljuk a közönség figyelmébe.

Magyar

találmány, magyar készítmény nem ért még el olyan sikert, mint a Diana sóborszesz. Évről-évre rohamosan emelkedik a fogyasztás s ma már közel évi 15,000,000 palack Diana sóborszesz kerül fogyasztásra kizárólag Magyarországon, de az

ország

határain túl is eljutott már e páratlan szer hírre. Tengerentúli államokban ép úgy ismerik és fogyasztják, mint idehaza. Magyarok, ha külföldre utaznak, okvetlenül magukkal viszik, mert aki egyszer megszokta, nem tud már megenni nélküle. Igazán: szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy

nem volt

még készítmény, mely ilyen rövid idő alatt ilyen páratlan népszerűsége, közkelettsége tegyen szert s ennyire nélkülözhetelenné váljék. Ha kutatjuk e siker okait, azt látjuk, hogy nem a reklám, nem a szervezési munka, nem a kínálat hozta létre ezt a csodálatos sikert,

hanem

az az egyszerű tény, hogy aki egyszer bármilyen bajánál a Diana sóborszeszhez folyamodott segítségért, e biztos hatásu háziszorben föltétlenül megtalálta amit keresett s ezért aztán később is állandóan ragaszkodott hozzá, kijelentvén, hogy amíg csak

lesz

a világon Diana sóborszesz, házából ki nem hagyja fogyni.

Ára 130 fillér.

→ Kapható mindenütt.

Főelárusítóhely: Diana Kereskedelmi Részv. - Társ. BUDAPEST, NADOR-UTCA 6. sz.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Szombaton, június hó 2-án két előadás: este fél 7 és fél 9 órakor.

Vasárnap, június 3-án négy előadás: 3, 5, 7 és fél 9 órakor.

Szenzációs ujdonság!

Szenzációs ujdonság!

A nőstény tigris.

G. Verga regénye filmen 5 felvonásban. A címszerepben az ésbontóan szép P. Menichelli.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Szombaton, június 2-án, vasárnap jún. 3-án
két-két előadás, 7 órákor és fél 9 órákor
rendes helyárok mellett:

A LEVEGŐ URA.

Dráma 4 részben. — Főszereplő:
Friedrich Zelnik.

Gyönyörű kísérelő műsor.

Elsőrangú cigányzenekar kísérel.

Jön! LILKOMFI. Jön!

Helyárok. Mérsékelt: páholyülés 80 f., I. hely 70 f., II. hely 60 f., III. hely 40 f.
Rendes: páholyülés 120 K., I. hely 1—K., II. hely 80 f., III. hely 50 f.

— **Pályázat a honvédtisztképző iskolákba.**
A honvédelmi miniszter a soproni honvéd főreáliskola és a Ludovika Akadémia I. évfolyamába való felvételre pályázatot hirdet. A honvéd főreáliskolába való felvételre a közép (polgári) iskola IV. osztályának, a Ludovika Akadémiába való felvételre pedig ezuttal kivételesen a VII. középiskolai osztály sikeres elvégzése jogosít. A főreáliskolába csak a beöltött 14 életévvel lehet belépni, a Ludovika Akadémiára pedig az 1900 és 1901 évi születésűek pályázhatnak abban az esetben, ha nincsenek népfelkelő köteles korban. A Ludovika Akadémiában a honvéd tüzérségi szakra készülők ezt a pályázati kérvényben megjelölni tartoznak. A felvételt vizsga előzi meg, mely augusztus havában tartatik meg a pályázókkal. Ellátási díj a főreáliskolában évi 800, a Ludovika Akadémiában pedig 1600 K.

— **Gyűjtünk gyógynövényeket!** A honvédelmi minisztérium Hadsegélyező Hivatala az idén is kéri a vadon termő gyógynövények begyűjtését. A tavalyi gyűjtés szép eredménye sok beteg katonának hozott egyhülést, az értékesítésből befolyt jövedelem pedig sok özvegynek és árvának törölte le könnyeit. Az idén munkáskezek hiánya folytán még nagyobb lesz a szükség a gyógynövényekben és így sokkal nagyobb mennyiségben kérjük azokat beküldeni. Arnika, székfűvirág, cikcafarkfüve, marti lapu, mezei zsurló, hársfavirág, beléndek, bodza, ezerjófű, nadragulya pipacsvirág, redőszírom, üröm, ziliz anyarozs, ökörfarkkóróvirág, erdei paizska azok a gyógynövények, melyekre különösen szükség van. Ezeket kívül gyógynövényeknek és olajoknak feldolgozható barackmag, szilvavag, cseresznyemag és szár, napraforgó és lómag, továbbá vadgesztenye, gubacs és körösbogár beklüdtését kérjük. Mindezen anyagokról a Hadsegélyező Hivatal egy pontos utmutató füzetet adott ki, amelyet kívánatra bélyegekben beküldendő 50 fillér költségmegtérítés ellenében portómentesen küld meg. A gondosan kiszáritott gyógynövényeket a Hadsegélyező Hivatal címére Budapest, V. Akadémia-utca 17. sz. alá kell küldeni. A csomagokat vasuton és postán díjmentesen adhatjuk fel, ha azokat „gyógynövény” jelzéssel látjuk el. A gyógynövényeket szeretetadományként kérjük, azonban a szilvavagvakat 12 fillérrel, a kajszin barackmagvakat pedig 24 fillérért váltja be a Hivatal. Hisszük, hogy a lelkes magyar társadalom minden ízében megérti ez akció nagy nemzetgazdasági jelentőségét, hiszen eddig évente sok millió ment ki külföldre olyan anyagokért, amelyeket itthon könnyen meg lehet szerezni.

— **A fémbeszolgáltatás határideje.** A világháború borzalmasan emelkedő méretei miatt a hadsereg szükséglete mindenféle cikkben óriási módon megnövekedett. A hadsereg szükségletének biztosítása érdekében természetesen leggyere szigorúbb intézkedéseket kellett életbe léptetni minden téren. Így olyan cikkeknél, amelyeket eddig önként kellett beszolgáltatni, egyéneknél a rekvizíciót és egyéb szigorú büntető intézkedéseket léptetnek életbe. Ugy halljuk, hogy ilyen változás következik be rövidesen a fémbeszolgáltatás terén is és a hatóságok már legközelebb nyilvánosságra fogják hozni az erre vonatkozó intézkedéseket, amelyeknek publikálásával természetesen véget ér az önkéntes fémbeszolgáltatás is. Miután minden késedelmizőre így komoly veszedelem vár és mert nincs kilátás arra, hogy a fémbeszolgáltatás

kötelezettsége alól bárki is kivonhassa magát, mindenki a haza és a saját érdekében is cselekszik, ha késedelem nélkül beszolgáltatja arra kötelezett fémait, amelyre a hadseregnek nagymennyiségben van szüksége.

— **Megbélyegzés.** Torontálymegye hivatalos lapja az alábbi alispáni rendeletet közli a közigazgatási hatóságokhoz:

Alábbi megkeresést a megfelelő további eljárás céljából közlöm s a nagyikindai főszolgabíró figyelmét külön felhívom a hadsegély beszűntetésére.

Másolat: Cs. és kir. 34. gyal. hadosztály parancsnokság táb. bírósága. K. 442/17. Államsegély megvonás. Megbélyegzés. Vármegyei alispán urnak Nagybecskerek.

Tábori posta 642, 1917 május 10. Milosev György es. és kir. 29. sz. gyalogezredbeli tartalékos gyalogos ellen, ki 1883-ban Mokrin községben a nagyikindai járásban Torontálymegyében született, ugyanottani illetőségű, gk. vallású, nős, földműves, sorozási évfolyama 1904, azért mert 1917. évi április 12-én a hadállásból az ellenséghez szökött át, a kbtkk. 183, 193/9. §-ai szerinti szökés büntetése miatt vizsgálat van folyamatban.

Ezen körülményt az 1882. évi XI. t. c. 8. §-ának a) pontja értelmében beállott joghatály folytán hivatalos tisztelettel szives intézkedést végeztet ama kérelem kapcsán közlöm, miszerint ezen szegénytetett a szökevény házaárulók cselekedetének a vármegye egész területén a helyi szokásokhoz képest nyilvánosan (dobszó, kifüggesztés vagy más megfelelő eljárás útján) való megbélyegzés végett, közhírré tenni sziveskedjék. A bíróság vezetője: Dr. Müller S. k.

— **Vese- és hólyagbajosoknak,** valamint húgyszervi bántalmakban szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvizz megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az által, hogy a bétartalmat kíméletesen távolítja el.

DR. HEINERMAN
SZANATÓRIUMA
NAGYBECSKEREKEN.

Főlvétetnek mindennemű betegek.
Modern berendezés és felszerelés.
Gondos kezelés és ápolás.

Irodalom.

— **A Politikai hetiszemle** című politikai közgazdasági és társadalmi hetilap legutóbb, száma a következő tartalommal jelent meg: Pünkösdi gondolatok. Irta Székely Sámuel. — A Tisza-kormány bukása. — A háború. Irta sz. s. — Közgazdaság. Az angol gazdasági bajok. Irta (A). — Társadalom. Nyomorúság és fényezés. Irta Nos. — A hétről: Pünkösdi ünnepe. — A királyi pár Gyöngyösön. — Öreg népfelkelők szabadságolása. — Közgazdasági közlemények. — Hirdetések.

Endrődi Sándor a gyermekeknek. Kitűnő költőnk ma már ritkábban nyúl lantjához, legfőbbször még a gyermekek számára ír egy-egy verset a Jó Pajtás-ba. Benedek Elek kedves gyermeklapjának legújabb május 27-iki számába is irt egy bájos verset, amelyet hamarosan szavaltatni fognak minden gyermekszobában. Ugyanebbe a számba még mesét irt Elek nagyapó, Szemere György folytatja regényét, Lakatos László érdekes cikket irt, Márton Lajos szép képet rajzolt Elek nagyapó verséhez, Zöldi Márton elbeszélést ad, Benedek Elek folytatja Rókané komámasszony mulatságos kalandjait Tarka mese, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 3 korona, fél évre 6 korona, egész évre 12 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala, Budapest, IV. Egyetem-utca 4.

— **OMKE** címmel jelent meg egy új politikai és gazdasági kereskedői szaklap, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés hivatalos lapja. Most, mikor minden nap újabb korlátozást és újabb problémákat hoz a magyar kereskedelemnek, elkerülhetlenné vált egy

oly lap kiadása, amely a kereskedők politikai magatartását irányítja, a háborús közgazdaság minden kérdéséről pontosan informálja őket és a kereskedői közvélemény kialakulását előmozdítja. A lapnak minden sora ezt a kettős célt szolgálja. A lap tetszetős kiállítása a Pallas-nyomda munkája. A lapnak főszerkesztője dr. Szende Pál az O. M. K. E. főtábor. Évi előfizetési ára 24 korona.

Nagybecskerek város összeíró bizottságától.
4-1917. össz. biz. szám 451—1

Hirdetmény.

Közhírré tételik, hogy a Nagybecskerek városi összeíró bizottság az esküdtképesek alaprajstromát 1918. évre elkészítette és hogy az alaprajstrom a városi kiadói hivatalnál folyó évi június hó 1-től kezdve 15 nap alatt bárki által megtekinthető és hogy az ellen akár alkalmas egyének kihagyása, akár nem alkalmasnak bejegyzése miatt ezen 15 nap alatt, tehát folyó évi június hó 15-ig bezárólag a hivatalos órákban délelőtt 8 órától délután 2 óráig bárki felszólalhat, valamint ezen felszólalásokra, melyek szintén közszemlére fognak kitétetni, folyó évi június hó 16-tól június hó 23-ig bezárólag bárki észrevételeket tehet. A felszólalások és észrevételek az összeíró bizottság elnökének írásban nyújtandók be vagy szóval előterjeszhető.

Nagybecskerek, 1917. évi május 31-én.

Dr. Perisics Zoltán polgármester,
mint az összeíró bizottság elnöke.

Csene község előljárósága.

805—917. szám. 450—1

Hirdetmény.

Csene község előljárósága közhírré teszi, hogy a község határában f. évi május hó 23-án

1. 8 éves pej, homlokán kis csillagos kanca.
2. 5 éves sötétpej, szárcsa orru, hátsó ballába kesely jegyű kanca.
3. 3 éves pej, homlokán kis csillagos kanca gazdátlanul találatot.

Ha igazolt tulajdonosuk 15 nap alatt át nem veszik, f. évi június hó 14-én d. e. 8 órákor a község házában árverésen el fognak adni.

Csene, 1917. évi május hó 28-án.

Előljáróság.

MODELL-BLUZOK

Etamin-szövetből megérkeztek és megfelelő áron kaphatók. Selyemkosztümekek, valamint tavaszi- és nyári ruhák műhelyemben legmodernebb kivitelben, mérték után szabott megrendelésre készítettnek.

Kitűnő tisztelettel:

WEHNER ANNA nőruha terme
Kínzsi-utca. (Club kávéház.)

Kamillavirágot

minden mennyiségben a legmagasabb napi áron vásárolunk. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk.

„Herbaria” Goldschmied A. és Társa Budapest
Király-utca 8. szám.

Legujabb.

— Folytatás. —

A buvárhajóharc. — Ujabb 21 ezer tonna elsüllyesztése.

Budapest, június 2. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti: **Buvárhajóink az Északi-tengeren és az Atlanti-óceánon újabban huszonegyezer tonnát súlyesztettek el.**

A francia katonák szökése.

Budapest, június 2. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti: Megbízható hírek szerint, **a francia katonák olyan tömegesen szöknek Spanyolországba, hogy a francia hadvezetőség a határon a legszigorubb intézkedéseket volt kénytelen fogantatni.**

A német császár üdvözlése az isonzói harcokért.

Budapest, június 2. Berlinből sürgönyzik: Vilmos császár királyunkhoz a következő táviratot intézte:

— Felség!

Szívós küzdelemben új harcokra készen Isonzó hadsereged dacolt az olasz ellenség hatalmas makacs rohamtámadásaival és azt meghiusította. Üdvözöltek téged, üdvözölöm országaid csapatait ezen nagy siker alkalmából. Isten továbbra is velünk lesz. Vilmos.

A német császár a nyugati harcokról.

Budapest, június 2. Berlinből sürgönyzik: A császár a császárnéhez a következőket táviratozta:

Hindenburg jelentése szerint a nagy angol-francia offenzíva bizonyos mértékben **bevégeződött.** Az elmúlt ösz óta előkészítve tél óta bejelentve, hatalmas tűzérési és technikai segítőeszközökkel támogatva az angol-francia hadseregnek rohamtámadásai hét heti kemény mérkőzés után meghiusultak. Csapataink emberfeletti ragyogó cselekedeteket hajtottak végre és sikeresen állották a háborúk történetének leghatalmasabb harcát. Mindnyájan hősek s teljesítményeik tiszteletet és hálát parancsolnak, amelyre minden német velük szemben kötelezve van. Dicsértessék az Ur támogatásáért és köszönet eme remek fegyverben álló népek.

A Wolf-ügynökség jelentése a harcterekről.

Budapest, június 2. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti tegnap este:

A Wytchaete-hajlásban élénk tüzerharcok.

Az Artois-fronton és Soissonsól északkeletre ránk kedvező előtéri harcok. Keleten semmi különös.

Az oroszországi züravár. — A vég előestéjén

Budapest, június 2. Luganóból sürgönyzik: A Stefani-ügynökség jelenti Szentpétervárról:

Cseretelli a munkatanácsban kijelentette: Talán **a vég előestéjé élünk**. A gyárak bezárása várható. A gyárosok részéről a tulajdonosok azzal fenyegetőznek, hogy a műhelyek kulcsait ne-

künk adják át, mert nem tudják az üzemi költséget viselni. Ennek megakadályozására minden előkészület meg kell tennünk. Végre fogjuk hajtani a polgári mozgosítást, de szükséges, hogy a munkások is hozzanak áldozatokat s józan minimális munkabéreket állapítsanak meg.

A politikai válság.

Burián missiója. — Magyar politikusok tanácskozása Bécsben.

Budapest, június 2. Burián báró közös pénzügyminiszter ma Budapestre érkezett.

Budapest, június 2. A Budapesti Tudósító jelenti:

Burián báró közös pénzügyminiszter a király megbízásából Budapestre érkezett, hogy kiegészítse bizonyos vonatkozásokban azon képet, amelyet öfélése a magyar politikusokkal folytatott informáló megbeszélések során a kormányválsággal összefüggő kérdésekről nyert. Döntés eddig semmi irányban nem történt.

Burián feladata arra szorítkozik, hogy összefoglaló tájékoztatást szerezzen a helyzetről s e célból érintkezést fog keresni a politikai pártokkal s elsősorban azok vezéreivel.

Budapest, június 2. Bécsből sürgönyzik:

Andrássy Gyula gróf tegnap este tárgyalt Wekerle Sándorral és Navay Alajossal. Később Vázsonyi, Hadik János gróf és Batthyány Tivadar gróf kerestek föl Andrássyt Navay Lajosnál este megjelent Wekerle Sándor és több munkapárti képviselő.

A helybeli villammű nagyobb készlet gép- és cilinderek fellett rendelkezvén. magánosoknak is teljesít egyelőre, míg a készlet tart. eladásokat. — Érdeklődők forduljanak a villammű igazgatóságához.

Boltiszolga

felvétetik (helybeli előnyben)

Eisenstädter S. és Társai
cégnél.

Eredeti svéd gyártmányu

WIKING aratógépeket,

kaszáló, marokrakó és kéveketőgépeket szállít a

Magyar Általános gépgyár R-T

Budapest, VI., Váci-ut 141. Telefon 45-15.

Sürgönycim: Magomobil. Nagy tartalék részraktár.

Üzletnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy helyben a Buza-téren (a volt Gligorievics-házban) fűszer-, festék- és rövidáru üzletet nyitottam. — Szíves pártfogásukat kéri —

László Márton

Özv. Guttmann Jakabné és Fiai cég utazója.

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen védve.

REITTER OSZKÁR

nagybecskereki nyugalmazott főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a

'Patkánin'

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és főleg minden más irtószerrel szemben.

1 doboz ára 3 K

mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. — Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagysejű gazdaságban bányádat használandó, kérésre ingyen küld a

PATKÁNIN gyár vezetősége a Torontali Agrárbank Részv.-társ.

melynek Nagybecskereken egyedüli elárulítója BERÉNYI BÓDOG VASKERESKEDŐ.

Kezdő női irodai munkaerő

kerestetik egy helybeli nagyobb iparvállalatnál.

Cím a kiadóban.

Ha abba a helyzetbe jönne,

hogy eladná Register-pénztárát, úgy saját érdekében előbb tudakozódjék a „National Register-Kassen-Gesellschaft”-nál m. b. H. Wien VII. Siebenstern-Gasse 31.

Páraflan a maga nemében

RUSZANDA

GYÓGYISZAP FÜRDŐ

bármely más nemzetközi fürdőt is felülmúl!

Vasut-, posta- és táviratállomás

Délmagyarország, Melenoze (Torontálmegye).

Nyitva május hó 15-től szeptember 15-ig.

4 modernül berendezett 74 szobából álló szállóval.

A fürdőn orvosi szaktekintélyek rendelkeznek.

Javalva: Köszvény, idült ízületi rheuma, sorophulosis minden alakjában, kenőgyógyomódnak ellenálló bőrbetegség, psoriasis és prurigo-goban vérzésben szenvedő nők, idegbetegség, esonbántalmak. Carias Neorosisnál és idült lue bántalmaknál biztosan gyógyít.

Kitűnő jó magyar konyha, valódi hamisítatlan borok, olvasó- és zongoraterem, tekeasztal és tekepálya, nagy virágos és árnyékos park padokkal. Naponta cigányhangverseny tartatik.

Prospektust kívánatra díjtalanul küld a

452-10,3

Fürdőigazgató